

Hvorfor opfører drenge og piger sig forskelligt?

Nogle eksperter mener, at det er den måde, hvorpå drenge og piger opdrages, der bestemmer adfærden. Vi ved nu, at det ikke er helt sandt. Den omstændighed, at mænd adskiller sig ved kun ét Y-kromosom kan bidrage til at forklare, hvorfor visse former for adfærd er mere dominerende hos det ene køn end det andet.

Forskere har konstateret, at alle fostre er hunkøn i de første seks uger efter undfangelsen. Derefter gennemstrømmes hjernen af testosteron hos hankøns fosteret, som nedbryder de kommunikative og følelsesmæssige centre hos visse celler og fremmer væksten af de celler, som er ansvarlige for aggressiv adfærd. I fravær af testosteron, fortætter de områder af hjernen, der er ansvarlige for sprog, kreativitet, følelser og sociale udvikling med at vokse uanfægtet.

Østrogen og testosteron forklarer mange af de anatomiske og fysiologiske forskelle mellem mænd og kvinder. Men tanken om, at biologi er ansvarlig for kønsforskelle har vakt betydelig kontrovers. Mange mennesker mener, at de sociale og miljømæssige faktorer har en meget større indflydelse end hormoner på, hvordan børn lærer, leger og opfører sig i hverdagen.

Forskelle fra fødslen

Forskellene hos kønnene bliver synlige straks fra fødslen. For eksempel, vejer nyfødte drenge mere end piger og de er lidt længere. De græder generelt mere end piger og har en tendens til at være mindre fredsommelige og mere krævende. I modsætning hertil er nyfødte piger generelt stærkere og de udvikler sig hurtigere. De er mere lydøre over for den menneskelige stemme, hvilket er grunden til de taler før. De bruger også mere tid at se på ansigter og lave øjenkontakt. Deres vækst er også mere forudsigelig end hos drenge, der har pludselige vækst ryk. Fordi deres hjerner og centralnervesystemet udvikles hurtigere, kan pigerne også kontrollere deres afføring og blære fra en meget tidligere alder.

I før-skole årene, er piger bedre til danse- og balanceaktiviteter end drenge. De klarer sig også bedre i læse- og skriveopgaver i skolen og er mere kreative og opfindsomme i rollespillege. Piger er også mere sociale end drenge, men de er mere følelsesmæssige i deres relationer med andre mennesker. Drenge har en tendens til at være mere larmende, konkurrenceprægede og udadvendte, men mere tilbøjelige til at have sprog- og adfærdsmæssige problemer.

Cerebral cortex, som hos piger spiller en central rolle for hukommelse, opmærksomhed, sprogbehandling og motorisk koordination, udvikles hurtigere end hos drenge. Den del af hjernen, der er ansvarlig for overførslen af oplysninger fra højre til venstre side er også bedre udviklet. Dette er grunden til, at piger har en tendens til at lære at læse og skrive hurtigere, har bedre udtale og grammatik og bedre akademiske resultater end drenge.

Drenge derimod udvikler flere forbindelser til højre side af hjernen, hvilket forklarer, hvorfor de er bedre til puslespil og boldspil og er mindre bange for at udforske deres omgivelser. Efter puberteten begynder disse forskelle at flade ud.

Puberteten

Den anden store hormonelle gennemstrømning foregår i puberteten, som tager omkring fire år fra start til slut. Høje niveauer af østrogen og testosteron skaber større, varige forandringer i kroppen. Ikke overraskende mange unge oplever problemer med at tilpasse sig deres forandrede kroppe, følelser og nye seksualitet. For eksempel kan kvinder blive mere følsomme og ængstelige, og drenge kan blive mere aggressive. Selv om sociale og miljømæssige faktorer kan være delvis ansvarlige, er den underliggende biologi der stadig .

Mænd producerer generelt 10 til 20 gange mere testosteron end kvinder, som har den virkning, at kroppen bliver højere, stærkere og tungere, knoglerne større, skuldrene bredere, ben, arme og fødder længere, fingrene tykkere og kraniet stærkere. Testosteron er også ansvarlig for det fremtrædende adamsæble, krops- og ansigtshår og dybere stemme.

Hjernens vægt og volumen er også ca. 15% større hos mænd. Tidlig forskning baseret på hjernens størrelse har forsøgt at bevise, at den mandlige hjerne var mere overlegen end den kvindelige. Men når størrelsen af hjernen sættes i forhold til kropsvægten er forskellen lille. Ikke desto mindre er den del af hypothalamus, der er ansvarlig for seksuel adfærd faktisk 2,2 gange større hos mænd.

Østrogen findes i betydeligt højere mængder hos kvinder, og dets virkning i puberteten er et bredere bækken, tykkere lår, en længere mave, en dybere navle, fremspringende bryster, rundere bagdel og knæ og meget tungere fedtdepoter. Selv om disse kendetegn ikke er fremtrædende hos hele befolkningen, kan der spores forskelle, som giver vigtige signaler, og som giver os mulighed for at afgøre, om en person er mand eller kvinde.

Kønsbevidsthed

Biologi spiller klart en vigtig rolle i udviklingen og adfærden. Men sociale påvirkninger begynder at præge før fødslen. For eksempel, hvis forældrene kender deres babys køn, kan dette have en betydningsfuld indvirkning på deres forberedelser og fremtidige forventninger. Når barnet er født, kan forældre reagere hurtigere på en piges gråd, kramme hende oftere og behandle hende mere forsigtigt end en dreng. Baby drenge kan opleve mere voldsom tumle leg og forældre er mere tilbøjelige til at tilskynde dem til at udforske deres omgivelser. Babyer finder hurtigt ud af forskellene på den måde mor eller far opfører sig eller reagerer på over for dem. Dette kan have en betydelig indvirkning på deres adfærd, når de begynder i skolen.

Det tager ikke lang tid for barnet at forstå, at det er en dreng eller pige, når det ser det tøj, det har på. På det tidspunkt, hvor barnet går i vuggestue/børnehave, vil tøj vil blive udvalgt efter de forventninger, der er til deres køn. Beklædningen giver effektivt det første kunstige fingerpeg om kønnet hos barnet og markerer begyndelsen til kønsgenkendelse.

Ved tre års alderen er impulsen for piger at udvise omsorgsfuld adfærd og for drenge at indgå i støjende, larmende leg meget stærk. Forældre kan uforvarende komme til at vise mere entusiasme, når en dreng leger med konstruktionslegetøj end med dukker eller te-sæt. Selv hvis de gør en indsats for ikke at være stereotype, kan forældrene styrke de traditionelle opfattelser af maskulinitet. Generelt gælder, at drenge og piger, der er blevet opfordret til at lege med dukker, vil være mere tilbøjelige til at vokse op og være forberedt på forældrerollen.

Børn er stærkt påvirkede af de roller og aktiviteter, som deres forældre har. Hvis en dreng ser sin far tage sig af husholdningen og børnepasning, vil han integrere oplysningerne i hans udviklende definition af, hvad mænd gør. Hvis en pige ser sin mor ved at spille fodbold, vil hun vokse op med idéen om, at piger dyrker sport. Andre påvirkninger såsom tv og bøger styrker idéen om, at visse aktiviteter for drenge eller piger, men ikke begge. Som årene går, vil disse kønssignaler blive dybt forankret i hjernen og vil blive gentaget, når børnene selv bliver forældre.

Gruppepres er også med til at fastholde de traditionelle kønsroller. Det kan være i form af hån, mobning og endog udelukkelse, hvis barnet ikke passer ind i den traditionelle rolle, som andre børn har været udsat for. En nedsættende bemærkning kan snart få en dreng til droppe en dukke eller klæde-ud aktivitet og gå hurtigt hen til en brandbil eller et stykke mekanisk legetøj. Budskabet er klart: piger kan lege med hvad som helst, men drengene overlader de omsorgsfulde aktiviteter til pigerne.

Drenge og piger opfører sig også anderledes i gruppeleg. Piger ønsker at være inkluderede, så deres adfærd og sprog er rettet mod at fremme udviklingen af tætte forhold. Fordi sociale færdigheder udvikler sig langsommere hos drenge, er deres venskaber ofte overfladiske og kortvarige. De er mere tilbøjelige til at give ordrer eller trusler, afbryde og søge opmærksomhed og at øge deres popularitet og status inden for gruppen. Dette er en af grundene til, at drenge ofte er aggressive i tilstedeværelsen af en autoritets person.

Drenge og piger kan blive behandlet forskelligt af lærere, der instinktivt reagerer mere positivt på pigernes rolige leg og mere negativt på den aggressive leg hos drenge. Negativ kritik kan føre til adfærdsvanskeligheder og stammen, som primært er drengelidelser. Men disse adfærdsmønstre har intet at gøre med intelligens.

Nogle drenge kan udvise konsekvent kvindelig adfærd uanset, hvor megen omsorg de har fået fra deres forældre. Der er nu betydelige beviser på, at en sådan adfærd kan ikke vendes. Nogle mennesker har altid følt, at de var i den forkerte krop, selv som børn, og har haft

lidelsesfuldt liv som følge heraf. Vi ved nu, at østrogen-baserede produkter, der anvendes under graviditeten kan have en betydelig effekt på mandlig adfærd gennem hele livet. Tilsvarende gælder at piger, der har været udsat for store mængder af testosteron i livmoderen, er mere tilbøjelige til at udvise turbulent og aggressiv adfærd i barndommen.

En positiv holdning

Det er klart, at fra graviditet til pubertet vil hormoner forme vores kroppe og i vid udstrækning vores adfærd. Samtidig bestemmer samfundet vores tøj, manerer og andre træk, vi har. Faktisk ville livet sikkert være langt mindre interessant uden dem! Selv om det er umuligt at undgå alle kønsstereotyper, er der masser af ting, som forældre og fagfolk kan gøre for at fremme positive holdninger hos børn - uanset køn. Her er et par ideer:

- Giv drenge og piger masser af knus og kram
- Lad drenge vide, at det er ok at udtrykke følelser og kærlighed
- Du må ikke afskrække drengene fra græde - de kan ikke komme i kontakt med deres egne følelser eller andres, hvis de ikke kan udtrykke dem
- Alle børn har kreative evner, så giv dem adgang til hele vifte af materialer fra maleri og tegning til byggeklodser og mekanisk legetøj
- Inviter både drenge og piger til at deltage i voldsomme tumle lege og til at være eventyrlystne både indendørs og udendørs
- Lad være med at undgå støjende, larmende leg hos drenge - det betyder ikke, at de er mere tilbøjelige til at vokse op og blive voldelige. Forskning viser, at drenge, der deltager i voldsom tumle leg, er mere tilbøjelige til at klare sig godt i skolen
- Bliv ikke forurologet, hvis drenge holder af at leger med bamser og dukker - de nyder godt af denne type leg lige så meget som piger og får værdifulde omsorgsfærdigheder for fremtiden
- Opfordr børn til at træffe deres egne valg om de ting, de leger med og de ting, de laver - det øger selvværd, tillid og motivation
- Vent ikke på, at et barn begynder at tale med dig, da dette forringe deres evne til at kommunikere
- Ros børnene for deres resultater, uanset hvor små - noget, der kan være ubetydeligt for en voksen, kan være virkelig vigtigt for et barn
- Send ikke det signal, at sport kun er for drenge - piger nyder det også
- Giv action og eventyr bøger, der appellerer både drenge og piger
- Brug højre-hjerne teknikker for at udvikle læse-, skrive og regnefærdigheder hos drenge - de lærer lettere, når aktiviteterne omfatter handlinger, farve, billeder og mønstre

Selv om vi forsøger ikke at behandle drenge og piger forskelligt, vil påvirkninger såsom sociale erfaringer, gruppepres og uddannelse være med til at afgøre den sti, de tager i fremtiden. Selv om ligestillingskløften er blevet indsnævret i de senere år, er den hårde

kendsgerning, at begrænsede muligheder for begge køn og urimelighed i samfundet stadig eksisterer. Men hvis vi forstår de biologiske og sociale processer bag adfærden, vil vi være bedre forberedt på at kunne minimere deres negative virkninger og forbedre deres positive.

Af Dr. Lin Day, Sensory Baby